

הודעה לעיתונות

סיכום 33 מחזורים של ליגת העל בכדורגל - מצאי המשקיפים המתנדבים לדיווח על עברות

גזענות ואלימות במגרשים. עונת 2006/2007

ירידה בעברות הגזענות וההסתה בשני השלישים הראשונים של העונה (ביחס לעונה הקודמת).

עלייה מדאגיה בעברות הגזענות, ההסתה והאלימות בשליש האחרון של עונת הכדורגל.

עיקרי הממצאים:

- ב-28% ממשחקי ליגת העל שנערכו העונה הושמעו מקרב היציעים נהמות לשחקנים שחומי עור.
- אוהדי בית"ר י-ם צברו לחובתה את הניקוד השלילי הגבוה ביותר מבין קבוצות הליגה, (ב-23 מחזורים נקטו אוהדי הקבוצה בלשון מסיתה לגזענות).
- שי הולצמן, עבאס סואן ויאניק קאמאן - השחקנים הראויים ביותר להערכה על תרומתם למאבק כנגד הגזענות והאלימות במגרשים.
- עלייה של כ-50% באירועי האלימות וזריקת אמל"ח ביחס לעונה שעברה.
- הגברת המאמצים בתחום הענישה המשמעתית והפלילית כנגד עבריינים בספורט.

מבוא:

הקרן החדשה לישראל, היוזמת והמפעילה של מדד הגזענות והאלימות במגרשי הכדורגל, מסכמת את פעילותה בעונת הכדורגל 2006-2007.

תכנית המעקב אחר תופעות של גזענות ואלימות במגרשי הכדורגל פועלת זו העונה הרביעית ע"י הפרויקט "בועטים את הגזענות והאלימות מהמגרשים", מטעם 'הקרן החדשה לישראל'. במהלך עונת המשחקים האחרונה המשקיפים המתנדבים של 'הקרן החדשה לישראל' דיווחו מהמגרשים השונים על 63 אירועי אלימות ו-88 עבירות הסתה לגזענות.

סיכום הממצאים לעונת הכדורגל 2005-2006

בראש טבלת מדד הגזענות והאלימות לעונת 2006-2007 – ניצבת זו העונה השלישית ברציפות קבוצת בית"ר ירושלים אשר צברה 25 נקודות לחובתה. במהלך עונת הכדורגל 2006-2007 הולכה בית"ר 14 מחזורים את מדד הגזענות והאלימות, כאשר מהמחזור ה-21 ועד תום העונה הקבוצה היא לא עזבה את המקום הראשון. בעונה שעברה הקבוצה דורגה, כאמור, במקום הראשון עם ציון סופי של 16 נקודות.

במקום השני, ניצבת מכבי ת"א אשר צברה לחובתה 23 נקודות, מכבי ת"א הולכה את מדד הגזענות והאלימות 19 מחזורים במהלך העונה האחרונה. בעונה שעברה מכבי ת"א דורגה במקום השני עם ציון סופי של 13 נקודות.

במקום השלישי ניצבת הפועל ת"א כשבמאזנה 20 נק' (עלייה של 7 נקודות במחזור האחרון עקב אירועי ההסתה והאלימות הרבים במהלך הדרב). הפועל ת"א

הוליכה את מדד הגזענות והאלימות במשך מחזור אחד במהלך העונה האחרונה. בעונה שעברה הקבוצה דורגה במקום השלישי עם ציון סופי של 12 נקודות.

בניגוד למגמת ירידה במעשי האלימות וגילויי ההסתה לגזענות במחזורי הסיום של העונה שעברה, העונה אירעו מספר אירועי אלימות פיסית ושרשרת מתעצמת של קריאות גזעניות ונהמות לשחקנים שחומי-עור, אשר השפעתם על הציונים הסופיים של הקבוצה הנה ברורה.

קבוצה אחת הייתה העונה יותר הוגנת וספורטיבית מהשאר קבוצות הליגה: הכח עמידר ר"ג שסוגרת את עונת המשחקים עם סכום מזערי של 5 נק'. אוהדי הקבוצה היו היחידים שלא היו מעורבים ולו באירוע אחד בעל אופי אלים או מסית לגזענות. 29 מחזורים הכח ר"ג נמנתה על הקבוצות ההוגנות ביותר.

מדד הגזענות והאלימות הסופי – ציון עונתי משוקלל:

קבוצה	ציון
בית"ר י-ם	25
מכבי ת"א	23
הפועל ת"א	20
בני יהודה ת"א	13
מכבי חיפה	10
מכבי נתניה	8
הפועל פ"ת	8
מ.ס. אשדוד	7
הפועל כפ"ס	6
מכבי פ"ת	6
מכבי הרצליה	6
הכח עמידר ר"ג	5

התפלגות אירועים כמותית

הקבוצה	אירועי אלימות	עברות גזענות	אירועי הסתה לאלימות	סיכום אירועים קבוצתי	עומדת ראש המדד בעונה זו	בראש המדד בעונה שעברה
מכבי ת"א	13	25	-	38	19	12
בית"ר י-ם	12	23	-	35	13	17
הפועל ת"א	7	5	14	26	1	2
מכבי חיפה	13	7	1	21	-	1
בני יהודה	1	12	1	14	1	-
מכבי נתניה	6	6	1	13	-	-
הפועל כ"ס	1	3	1	5	-	-
הפועל פ"ת	2	3	1	6	-	-
מכבי פ"ת	1	-	1	1	-	-
מ.ס. אשדוד	6	2	-	8	1	1
מכבי הרצליה	1	2	-	3	-	-
הכח ר"ג	-	-	-	-	-	-
סיכום אירועים	63	88	20	171	35	33

ממצאים עיקריים כוללים:

- חלה עלייה של 50% בהיקף אירועי האלימות במגרשי הכדורגל בליגת העל. חרף אירועי האלימות הפיסית לאחרונה, בניתוח כמותי של העונה החולפת מקור העלייה המרכזי הנו עלייה חדה של כ-142% בזריקת אמל"ח לכר הדשא ביחס לעונה הקודמת.
- מבחינת היקף עבירות ההסתה לגזענות במגרשי הכדורגל בליגת העל חלה עלייה של 11%, בהשוואה לעונת המשחקים 2005-2006.

- אוהדי **בית"ר י-ם** נקטו העונה שימוש בלשון מסיתה לגזענות ב- 23 מחזורים. "היעד המותקף" העיקרי הוא הציבור הערבי בישראל, כאשר ב-19 מתוך אותם 23 מחזורים דווח על גילויי גזענות נגד קבוצת מיעוט זו.
- אוהדי **מכבי ת"א** בלטו אף הם לרעה בכמות הקריאות המסיתות לגזענות, כאשר ב- 25 מחזורים אלו נקטו שימוש בשפה בעלת תוכן גזעני. אופי גילויי הגזענות של קבוצת אוהדים זו היה רובו ככולו נגד סלים טועמה ונגד שחקנים שחומי עור.
- אוהדי **הפועל ת"א** השמיעו קריאות מסיתות לאלימות ושנאה נגד מכבי ת"א ונציגיה ב-14 מחזורים.
- 3 קבוצות אוהדים היו מעורבות ב-12 אירועים אלימים כ"א: **בית"ר ים, מכבי חיפה ומכבי ת"א**. ראוי לציין שאירועי זריקת אמל"ח לכר הדשא מהווים שיעור לא מבוטל בסך אירועי האלימות של קבוצות אלו.
- אוהדי **הכח עמידר ר"ג ומכבי פ"ת** הם היחידים שלא נקטו העונה בשום מחזור בשפה בעלת תוכן גזעני.

תקציר המגמות והאירועים הבולטים עד כה במגרשים ובסביבת הענף:

- קריאות ושירים גזעניים נשמעו ותועדו בכל אחד מה-33 מחזורים שהתקיימו עד כה, להוציא את המחזור השלישי. בשני הסיבובים הראשונה ניכרה ירידה ניכרת בהיקף הקריאות בקרב אוהדי בית"ר י-ם, ועלייה מתמשכת בהיקף הקריאות מקרב אוהדי מכבי ת"א. בשליש המסיים של העונה חלה עלייה חדה בהיקף ו"איכות" גילויי הגזענות מקרב אוהדי בית"ר י-ם. להוציא את הכח ר"ג, מכבי פ"ת, הפועל ת"א ומ.ס. אשדוד כל קבוצות האוהדים נקטו בשלב זה או אחר של העונה בלשון מסיתה לגזענות נגד הציבור הערבי.
- התפתחות משמעותית במאבק בגזענות במגרשי הכדורגל: דיון ייזום ע"י הקרן החדשה לישראל בינואר השנה הוביל את המשנה לפרקליט המדינה לדרוש מהמשטרה וההתאחדות אכיפה וענישה מרתיעים יותר מבעבר. ברמת הענישה המשמעתית בה"ד של ההתאחדות לכדורגל פעל העונה ביתר שאת מאשר בעונות הקודמות. בעיקר האמור על קבוצות שעמדו לדין עקב נהמות של קהל אוהדיהן לשחקנים שחומי עור. בחודש האחרון תובע ההתאחדות הגיש בקשה ליועץ המשפטי לממשלה ליישום הולם של החוק ע"י בתי המשפט.
- 55 אירועים של נהמות לעבר שחקנים שחומי עור דווחו העונה. אוהדי מכבי ת"א אחראיים על למעלה משליש מאירועים אלו (20 מחזורים ליתר דיוק). עוד ראויים לגנאי: אוהדי בית"ר י-ם גילו דפוס זה ב-10 מחזורים, ואוהדי בני יהודה ת"א גילו דפוס זה ב-9 מחזורים. אוהדי הכח ר"ג, מכבי פ"ת והפועל כפ"ס לא השמיעו נהמות באף אחד ממחזורי הליגה העונה.
- התחוללו מספר אירועי אלימות חריגים על רקע יריבות ספורטיבית, שאירעו מחוץ לזירות הכדורגל: תקיפת אוטובוס השחקנים של מכבי ת"א לאחר משחק הקבוצה ב"טדי", רגימת אוטובוס האוהדים של מכבי נתניה בדרכם למשחק באשדוד ותקיפתם של אוהדי הפועל כפ"ס בתום משחק גמר גביע הטוטו.

10 המיזמים הכי משמעותיים שנקטו השנה האוהדים והקבוצות לפיוס ולקידום סובלנות, ואי-

אלימות :

- ✓ מחזור 1 : הנהלת בית"ר י-ם פנתה לציבור אוהדיה, במסגרת אתר האינטרנט הרשמי שלה, עם מסר בגנות הגזענות באמצעות דיון על המשמעויות של גילויי גזענות במגרשים.
- ✓ מחזור 3 : הנהלת מ.ס. אשדוד ראויה לציון על הסרת הגדרות הגבוהים במגרש, אשר הסתירו את המשחק לצופים ואף היו מפגע בטיחותי.
- ✓ מחזור 8: דניאל יאמר גינה את תקיפת אוהדי מ.ס. אשדוד (מחזור 6) ע"י מספר אוהדים של מכבי נתניה, באמצעות גיליון המועדון שחולק לאוהדים במגרש.
- ✓ מחזור 8 : קומץ אוהדים של בית"ר י-ם (יציע המזרחי) שרו במהלך המשחק בתקרית אחת: "שיישרף לכם הכפר" ובתגובה הושתקו ע"י אוהדים אחרים של הקבוצה ביציע.
- ✓ מחזור 11 : במקביל לנהמות של קבוצת אוהדים קטנה של בית"ר י-ם נגד וינסנט אניימה, קבוצת אוהדים גדולה השתיקה את אלו לאחר זמן קצר.
- ✓ מחזור 12 : חרף השירה המסיתה לגזענות נגד הציבור הערבי של חלק מאוהדי מכבי נתניה, קבוצת אוהדים בתוך היציע ביקשה להפסיק שירה זו, שאכן הופסקה בסופו של דבר.
- ✓ מחזור 16: אוהלי בידוק האוהדים באצטדיון "טדי", אשר בחלק מהמקרים יצרו חוויות משפילות עבור אוהדי בית"ר י-ם, הוסרו בהוראת המועדון ובתיאום עם המשטרה. נודע שהמועדון הגיע להסכמה עם חוג האוהדים להסרת אוהלי הבידוק בתנאי שלא יודלקו ויזרקו לכר הדשא חזיזים ואבוקות.
- ✓ מחזור 19 : כמה אוהדים בודדים של הפועל כפ"ס שנהמו לעבר איבזיטו אוגבונה, שחקנה שחום העור של הפועל ת"א, גונו במהרה ובהצלחה ע"י קבוצת אוהדים של הפועל כפ"ס.
- ✓ מחזור 27 : מספר אוהדים של מכבי הרצליה שנהמו לעברו של פפי קימוטו, שחקנה הקונגולזי שחום העור של הכח עמידר ר"ג, התבקשה ע"י מספר אוהדים של הקבוצה להפסיק ונענתה לבקשה באופן מיידי.
- ✓ מחזור 31 : המשקיף שנכח ביציע אוהדי מכבי ת"א מדווח שהנהלתה של מכבי ת"א פעלה תוך כדי המשחק למניעת אותן נהמות שצוינו לעיל. קב"ט המועדון פעל לטובת זיהוי וטיפול באותם מבצעי עבירות.

השחקנים:

במהלך העונה האחרונה תכנית 'בועטים את הגזענות והאלימות מהמגרשים' מייסודה של 'הקרן החדשה לישראל' הגבירה את שיתוף הפעולה שלה עם שחקני הווה ועבר מובילים כדוגמת: עבאס סואן, אבי נמני, שי הולצמן, עודד מכנס וריפעת "גימי טורק" לטובת פעילויות ציבוריות שונות

לקידום המשחק ההוגן. להלן מקבץ מפעולות יזומות ואף עצמאיות למיגור הגזענות והאלימות מצד השחקנים, אשר ראויות לציון:

- ✓ **עבאס סואן** הוביל בשיתוף עם ג'ון בארנס את קמפיין "ישראל ואנגליה בועטות את הגזענות מהמגרש" סביב המפגש הרשמי של אלו בחודש מארס השנה. בין פעולותיו: סיור לקבוצה המאוחדת 'הפועל מבשרת ציון/אבו-גוש', ראיונות בשלל אמצעי תקשורת מקומיים ובינלאומיים והרצאות בפני פאנלים משותפים של ישראלים ואנגלים.
- ✓ לאור הישגות מעשי האלימות בין מחנה האוהדים של מ.ס. אשדוד לבין זה של מכבי נתניה, **שי הולצמן** פעל ערב המפגש בין הקבוצות במסגרת הסיבוב השלישי לגישור הפערים בין הצדדים וצמצום המתחים. חרף יוזמתו אוטובוס אוהדי אשדוד נרגם בתום המשחק. הולצמן התייחס לכך בדו"ח השבועי של 'הקרן החדשה לישראל': "כל האלימות הזאת הורסת לנו את הכדורגל".
- ✓ **יאניק קאנאמן**, שחקנה שחום העור של מכבי הרצליה, הביע בפומבי באופן מגמתי התנגדות לנהמות המושמעות מפעם לפעם לעבר שחקנים שחומי עור במגרשים השונים. רצונו לעזוב את המגרש על רקע הנהמות שאוהדי מכבי ת"א השמיעו נגדו במסגרת המחזור ה-30 העלה שוב בתקשורת את סוגיית גילויי הגזענות במגרשי הכדורגל לשחקנים עקב צבע עורם, וחזיק את תושייתיהן של הקבוצות וההתאחדות למגר תופעה זו.

במהלך העונה האחרונה אירעו מספר מקרים מצערים של צעדי התססה מצד מספר שחקנים. להלן שניים מהאירועים הבולטים:

- ✓ **מחזור 31**: שחקני מכבי נתניה, **אייזיק אבדו אוקוצ'ה ומזואה אנסומבו** ראויים לגנאי על התגרותם באוהדי מכבי הרצליה.
- ✓ **לאחר גמר הגביע ובעין הדרכי התל-אביבי**: במהלך חגיגות זכייתה של הפועל ת"א בגביע המדינה, שילחב קפטן הקבוצה, יוסי אבוקסיס, את אוהדי הקבוצה בעזרת שירי הסתה ונאצה נגד היריבה העירונית, מכבי ת"א. מן הראוי ששחקן מוכר וקפטן של קבוצה מובילה בישראל ידע להוביל את קהל אוהדיו להתנהגות ספורטיבית, ולא יהיה מובל לקריאות הסתה שאין להם מקום בספורט בפרט ובחברה הישראלית בכלל.
- ✓ **הדרכי התל-אביבי, מחזור 33** – תקיפת האוהד פורע החוק של הפועל ת"א שפרץ למגרש ע"י קובי מוסא ראווה להוקעה מקיר לקיר במסדרונות הכדורגל הישראלי. רכיב חשוב במערכת הציפיות הציבוריות משחקני הכדורגל הנו להוביל בכל עת ערכים חינוכיים הראויים לחיקוי.

סקירת יעדים:

בהיבט ההסברתי, הקמפיין הישראלי, "בועטים את הגזענות והאלימות מהמגרשים", החל בעונה החולפת לרתום את קולם של כוכבי הכדורגל הישראלי, את מנהיגיו ואת הדמויות האהודות והבולטות בו ללקיחת עמדה. פנייה לציבור האוהדים במגוון דרכים: לאוהדים במגרשים ולצופי

הטלוויזיה במהלך המשחקים, בתגובות באמצעי התקשורת לאירועי אלימות וגזענות וכיו"ב עודדנו את מנהיגי הכדורגל להוביל את הדרך לשיפוץ דימוי הענף וקידומו כמהנה, ספורטיבי ושוויוני.

בהיבט החינוכי-מניעתי, הקמפיין העמיק במהלך העונה את מאמצי הקמת תכנית טיפוח מנהיגות האוהדים, אשר מתועדת לקרום עור וגידים בעונה הבאה.

בכוונתנו להשיק יחד עם הגורמים המתאימים פרויקט פילוט שכזה באחת מקבוצות הכדורגל הגדולות בישראל במטרה לטפח את המנהיגות הקיימת בקרב הגרעין המעורב של האוהדים, בכדי לסייע להם להוביל לשינוי התנהגותי בקרב כלל האוהדים.

בהיבט המשפטי, הקמפיין נחל הצלחה לא מבוטלת בעצם עידוד דרישתו המעשית השנה של המשנה לפרקליט המדינה מההתאחדות לכדורגל וממשטרת ישראל להגביר את מאמציהם בתחום הענישה המשמעתית והפלילית כנגד עבריינים בספורט.

פנייתו לאחרונה של תובע ההתאחדות ליועץ המשפטי לממשלה בבקשה להחמרה מצד בתי המשפט בעונשים הנגזרים על עבריינים בספורט מעוררת אופטימיות לשת"פ הדוק יותר בין הרשויות במאבק זה.

המשקיפים המתנדבים הפועלים מטעם הקרן החדשה לישראל, יוסיפו לדווח מהמגרשים ולשקף לציבור את החיובי והשלילי, מהיציעים. יחד עם זאת מתכונת הפרסומים של הנעשה במגרשי הכדורגל עתידה להשתנות בעונה הקרובה.

הקמפיין כולו ימשיך לפעול תחת המטריה הארגונית של הקרן החדשה לישראל בשיתוף מלא עם ההתאחדות לכדורגל בישראל וגופים נוספים ('מצילה' – המשרד לבט"פ, 'ארגון השחקנים' ועוד). המטרה היא להצמיח בתוך זמן קצר יחסית ארגון עצמאי חדש שיגייס לעצמו מקורות מימון, יטוה יחד עם שותפיו מדיניות עתידית ויוציא אותה אל הפועל.

תהליך זהה התרחש גם באנגליה עם "kick it out", כאשר כיום ארגון זה הנו שם דבר ברחבי בריטניה ומשמש למעשה כבר למעלה מעשור כמתווה הדרך הלאומי במאבק נגד תופעות הגזענות והאלימות במגרשי הכדורגל וסביבותיו.